

ПОЯСНЮВАЛЬНА ЗАПИСКА
до проекту Закону України
«Про внесення змін до деяких законодавчих актів України
(щодо спрощення процесу приватизації)»

1. Обґрунтування необхідності прийняття акта

Соціально – економічна ситуація в Україні вимагає кардинального прискорення проведення реформування економіки, управління державною власністю. Прискорення проведення реформ у цій сфері потребує удосконалення процесу приватизації, застосування нових технологій та процедур, що забезпечать ефективність продажу об'єктів, гнучку систему підходів до приватизації та прийняття рішень, спрощення та прискорення процесу приватизації.

Проект Закону України «Про внесення змін до деяких законодавчих актів України (щодо спрощення процесу приватизації)» (далі – проект Закону) спрямовано на забезпечення проведення реформ у сфері приватизації, спрощення процедури приватизації об'єктів державної власності та скорочення термінів її проведення,

Проектом Закону викладено в новій редакції Закон України «Про приватизацію державного майна», в якому об'єднано положення законів, що регулюють питання приватизації: «Про приватизацію невеликих державних підприємств (малу приватизацію)»; «Про особливості приватизації об'єктів незавершеного будівництва».

З метою гармонізації законодавства пропонується внести відповідні зміни до Кримінального, Цивільного, Земельного, Бюджетного кодексів, Кодексу України про адміністративні правопорушення та Законів України: «Про Кабінет Міністрів України», «Про управління об'єктами державної власності», «Про Фонд державного майна України», «Про відновлення платоспроможності боржника або визнання його банкрутом» тощо.

2. Мета і шляхи її досягнення

Метою проекту Закону є суттєве удосконалення, спрощення і скорочення процедур приватизації для досягнення високих темпів приватизації, прозорості та відкритості приватизаційного процесу, залучення широкого кола інвесторів до придбання державної власності.

Окрім цього удосконалюється законодавство про приватизацію шляхом викладення у новій редакції Закону України «Про приватизацію державного майна», об'єднуються закони, що регулюють питання приватизації, в один законодавчий акт для формування ефективної правової бази у сфері приватизації.

3. Правові аспекти

З метою удосконалення та спрощення процедури приватизації об'єктів державної власності, скорочення термінів її проведення пропонується викласти у новій редакції Закон України «Про приватизацію державного майна» шляхом об'єднання інших законів, що регулюють питання приватизації, в один законодавчий акт.

У проекті Закону передбачено визначення термінології, принципів приватизації, об'єктів та суб'єктів приватизації, ознак об'єктів, що мають загальнодержавне значення та не підлягають приватизації.

Проектом Закону встановлюється нова спрощена класифікація об'єктів приватизації: об'єкти малої приватизації та об'єкти великої приватизації.

Встановлюється чіткий порядок приватизації, прийняття рішень про приватизацію, вимоги до формування та затвердження переліків об'єктів, які підлягають приватизації. Ініціювати приватизацію об'єктів зможуть державні органи приватизації, уповноважені органи управління або покупці.

Перелік об'єктів великої приватизації затверджуватиметься Кабінетом Міністрів України за поданням Фонду державного майна України. Перелік об'єктів малої приватизації затверджується Фондом державного майна України.

Кабінет Міністрів України звільняється від невластивих функцій стосовно затвердження умов приватизації.

Встановлюються вимоги до уповноважених органів управління об'єктами державної власності в частині подання пропозицій стосовно включення об'єктів права державної власності до переліку об'єктів, що підлягають приватизації; визначаються виключні випадки відмови у включенні до переліку об'єктів, що підлягають приватизації.

Приватизація державного майна згідно з проектом Закону здійснюватиметься шляхом продажу об'єктів на аукціоні (аукціоні без умов, аукціоні з умовами, аукціоні за методом зниження ціни) та викупу об'єктів приватизації. Запроваджується можливість проведення аукціонів в електронній формі. Приватизація об'єктів незавершеного будівництва може здійснюватися також шляхом продажу під розбирання.

Проектом Закону встановлюються вимоги до проведення аукціонів.

На аукціоні з умовами здійснюватиметься приватизація об'єктів великої приватизації, якщо продажу підлягає контрольний пакет акцій, об'єктів незавершеного будівництва, об'єктів соціально-культурного призначення, окремих єдиних майнових комплексів за рішенням органів приватизації.

Для продажу об'єкта приватизації на аукціоні державними органами приватизації створюватиметься аукціонна комісія, яка визначатиме умови продажу об'єктів.

Продаж об'єктів на аукціоні (у тому числі в електронній формі) здійснюватиметься за наявності не менше ніж двох учасників аукціону та

вважатиметься таким, що відбувся, у разі здійснення на аукціоні не менше одного кроку аукціону.

У разі якщо об'єкт, що пропонувався для продажу на аукціоні з умовами не продано, державний орган приватизації може прийняти рішення про продаж такого об'єкта на аукціоні без умов. У разі якщо такий об'єкт не продано, державний орган приватизації може прийняти рішення про продаж такого об'єкта на аукціоні за методом зниження ціни, під час проведення якого можливе зменшення початкової ціни об'єкта. Встановлюється гранично можливе зниження ціни об'єкта в процесі продажу на аукціоні за методом зниження ціни.

Викуп застосовується у разі якщо для участі в аукціоні з продажу об'єкта приватизації подано заяву від одного покупця.

Встановлюються особливості приватизації об'єктів великої приватизації. За рішенням державних органів приватизації здійснюватиметься перетворення стратегічно важливих для економіки та безпеки держави державних підприємств – об'єктів великої приватизації у господарські товариства (акціонування).

Підготовка до приватизації (продажу) об'єктів великої приватизації може здійснюватися із залученням на конкурсних засадах радників у встановленому Кабінетом Міністрів України порядку. Залучення та визначення радників для підготовки до приватизації та продажу об'єктів здійснюватиметься за рішенням Кабінету Міністрів України. Залучення радників дозволить провести приватизацію об'єктів великої приватизації з урахуванням міжнародних стандартів та існуючої практики, презентувати об'єкти широкому колу потенційних покупців в Україні та за її межами. Оплата послуг радників здійснюватиметься за рахунок державного бюджету, коштів міжнародних організацій та інших незаборонених законодавством джерел за рішенням Кабінету Міністрів України.

Визначаються особливості приватизації окремих об'єктів приватизації. Об'єкти соціально-культурного призначення приватизуються переважно із збереженням профілю діяльності. У разі відсутності заяв на приватизацію на аукціоні об'єктів незавершеного будівництва прийматиметься рішення про продаж таких об'єктів під розбирання.

Проектом Закону передбачено вимоги до оформлення угод приватизації. При приватизації об'єкта державної власності між продавцем і покупцем укладатиметься відповідний договір купівлі-продажу відповідно до законодавства України.

Строк виконання зобов'язань, визначених у договорі купівлі-продажу, крім мобілізаційних завдань, не повинен перевищувати п'яти років, за винятком тих, для яких аукціонною комісією може бути встановлено інший строк виконання зобов'язань. Зобов'язання зберігають свою дію для осіб, які придбають об'єкт у разі його подальшого відчуження протягом строку дії цих зобов'язань. Передбачається порядок здійснення контролю за виконанням зобов'язань, визначених у договорі купівлі-продажу.

Виключними умовами для розірвання договору купівлі-продажу об'єкта приватизації визначено: несплату коштів, визначених договором купівлі-продажу, протягом 60 днів з дня нотаріального посвідчення договору; невиконання або неналежне виконання умов продажу об'єкта і зобов'язань покупця, визначених договором купівлі-продажу, в установлений таким договором строк; подання неправдивих відомостей, пов'язаних з розкриттям кінцевого бенефіціарного власника (контролера) та/або джерел походження коштів.

У разі розірвання в судовому порядку договору купівлі-продажу у зв'язку з невиконанням покупцем договірних зобов'язань приватизований об'єкт підлягає поверненню у державну власність.

Проектом Закону передбачена можливість вирішення спорів, що виникають між продавцем та покупцем у зв'язку з договором купівлі-продажу об'єкта приватизації чи на його підставі, у господарському суді у порядку, встановленому Господарським процесуальним кодексом України, та у міжнародному комерційному арбітражному суді. Оскарження приватизації державного майна можливе протягом трьох років з дня нотаріального посвідчення договору купівлі-продажу.

Проект Закону містить положення щодо правонаступництва власників, які придбали державні підприємства, відповідальності за порушення законодавства про приватизацію.

В порівнянні з чинною на сьогодні процедурою приватизації, визначеною законодавством, проектом Закону значно скорочуються терміни її проведення, зокрема у новій редакції закону відсутні норми щодо вивчення попиту (скорочення процесу приватизації на 1 місяць); відмінюється передприватизаційна підготовка; затвердження переліків, умов продажу, планів розміщення акцій здійснюватиметься Фондом (скорочення на 1-4 місяці); уніфікація процедур продажу різних типів об'єктів, продаж переважно єдиними майновими комплексами державних підприємств; відсутні норми щодо розроблення та затвердження планів приватизації, створення комісії з приватизації (скорочення на 2-3 місяці); продаж об'єктів на аукціоні (скорочення на 1 місяць); відміна пільгового продажу пакетів акцій (скорочення на 2-3 місяці) тощо.

Для фінансування заходів з приватизації пропонується утворити спеціальний фонд державного бюджету за рахунок відрахування 10% коштів, що надходять від приватизації державного майна.

З метою забезпечення комплексності удосконалення приватизаційного законодавства, його оптимізації, гармонізації та ліквідації норм, які втратили актуальність, пропонується визнати такими, що втратили чинність, Закони України «Про Державну програму приватизації»; «Про приватизацію невеликих державних підприємств (малу приватизацію)»; «Про особливості приватизації об'єктів незавершеного будівництва»; «Про призупинення приватизації підприємств нафтопереробної промисловості України» та внести зміни до Кримінального, Цивільного, Земельного, Бюджетного кодексів, Кодексу України про адміністративні правопорушення, Законів України «Про

Кабінет Міністрів України», «Про управління об'єктами державної власності», «Про Фонд державного майна України», «Про відновлення платоспроможності боржника або визнання його банкрутом», «Про державну реєстрацію речових прав на нерухоме майно та їх обтяжень», «Про гідрометеорологічну діяльність», «Про культуру».

4. Фінансово-економічне обґрунтування

Вдосконалення процесу приватизації, правова основа якого створюється цим проектом Закону, проведення ефективної, відкритої приватизації забезпечить збільшення надходжень до державного бюджету.

5. Позиція заінтересованих органів

Проект Закону потребує погодження Міністерством економічного розвитку і торгівлі України, Міністерством фінансів України, Міністерством юстиції України, Національною комісією з цінних паперів та фондового ринку, Антимонопольним комітетом України, Державною регуляторною службою України, Державною службою з питань геодезії, картографії та кадастру, Міністерством оборони України.

6. Регіональний аспект

Проект Закону не стосується питання розвитку адміністративно-територіальних одиниць.

6¹. Запобігання дискримінації

У проекті Закону відсутні положення, які містять ознаки дискримінації.

7. Запобігання корупції

У проекті Закону відсутні положення, які містять ризики вчинення корупційних правопорушень. Проект Закону не потребує проведення громадської антикорупційної експертизи.

8. Громадське обговорення

Проект Закону оприлюднений на офіційному веб-сайті Фонду державного майна України з метою одержання зауважень та пропозицій від фізичних та юридичних осіб, їх об'єднань згідно з вимогами Закону України "Про засади державної регуляторної політики у сфері господарської діяльності".

9. Позиція соціальних партнерів

Проект Закону не потребує отримання позиції уповноважених представників всеукраїнських профспілок, їх об'єднань та всеукраїнських об'єднань організацій роботодавців.

10. Оцінка регуляторного впливу

Проект Закону відповідає принципам державної регуляторної політики.

Проект Закону створить умови для удосконалення механізмів та процедур приватизації, скорочення строків приватизації, формування чіткої, ефективної правової бази у сфері приватизації, досягнення прозорості приватизаційного процесу, підвищення економічної ефективності продажу об'єктів.

10¹. Вплив реалізації акта на ринок праці

Реалізація акта сприятиме економічному зростанню, та, як наслідок, збільшенню кількості робочих місць та само зайнятості населення.

11. Прогноз результатів

Прийняття Закону дасть змогу уніфікувати та оптимізувати законодавство з питань приватизації, удосконалити механізми та процедури приватизації, прискорити процеси приватизації, підвищити економічну ефективність продажу об'єктів та збільшити надходження до державного бюджету.

Голова Фонду

І. Білоус

« ____ » _____ 2016 р.